ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՑԵ՛Ք

ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՕՐԳԱՆ ԱԴԿ ԿԿ ՀԱԴՐՈՒԹԻ ՇՐՋԿՈՄԻ ԵՎ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՍՈՎԵՏԻ

«КОЛТНТЕСАКАН» ОРГАН ГАДРУТСКОГО РК КП АЗЕРБАЙДЖАНА И РАЙСОВЕТА ДТ

Հրատ. հինգերորդ տարի | № 145 (566) | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 1970 թ. | Գինը 2 կ.

ԱՌԱՎԵԼ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԽՈԶԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆԸ

Ինչպես նշված է ՍՄԿԿ Կենտկոմի հուլիսյան պլենումի որոշման մեջ, անասնաբուծական մթերքների արտադրության ներկա տեմպերը չեն համապատասխանում բնակչության հարաճուն պահանջներին՝ առանձնապես մսի նկատմամբ։ Երկրում մսի պրոբլեմի արագ լուծման համար գյուղի աշխատավորների առաջ խնդիր է դրված բուծել ու զարգացնել այնպիսի տեսակներ, որոնք ավելի վաղահաս են և քիչ քանակությամբ կերերի ծախսումներով տալիս են ավելի բարձր քաշ աճ։ Մեզ մոտ անասնաբուծության այդպիսի ճյուղ է հանդիսանում խոզաբուծությունը։

Շրջանի կոլտնտեսությունները ու սովխոզները բոլոր պայմաններն ունեն խոզաբուծության հետագա վերելքն ապահովելու, անասնաբուծության այդ ճյուղը շահութաբեր դարձնելու համար։ Հացահատ դաշտերը, խոտաբաց արոտավայրերը, մրգաշատ այգիներն ու անտառները մեծ հնարավորություններ են ընձեռում ստեղծելու կերային ամուր բազա, որն ամենահիմնական նախապայմանն է խոզաբուծության հետագա զարգացման, խոզի մսի արտադրության զգալի ավելացման համար։

Վերջին տարիներին շրջանի մի շարք տնտեսություններ ամենուրեք են սկսել զբաղվել տնտեսության այդ ճյուղի զարգացման հարցով։ Այդ տեսակետից հիշատակության արժանի է Տոմա 26 կոմիսարների անվան, Տողի «Հոկտեմբերի», Էդիլլվի «Դրուժբա», Դոլանլարի Շահումյանի անվան կոլտնտեսությունների, Հադրութի և Բանազուրի խաղողագործական սովխոզների խոզաբույծների աշխատանքի լավ փորձը։ Այդ տնտեսություններում դեկտեմբերի 1-ի վրա 118-102 տոկոսով կատարված են խոզերի գլխաքանակի աճի տարեկան պլանները։ Այստեղ ճիշտ են կոմպլեկտավորված խոզաբուծական ֆերմաները։ Բավարար հիմքերի վրա են դըրված խոզերի խնամքն ու կերակրումը, որի շնորհիվ տարեցտարի ավելանում են մերունների խոճկորատվությունն ու մսի արտադրությունը։

Այդ և շրջանի մի շարք տնտեսությունների խոզաբույծների կատարած լավ աշխատանքի շնորհիվ է, որ շրջանը 103 տոկոսով կատարեց խոզերի գլխաքանակի տարեկան պլանը։

Խոզաբուծության զարգացմանը մեծ չափով նպաստում է տիպային անասնաշենքերի առկայությունը։ Վերջին տարիներս շրջանի տնտեսություններում կառուցվել են 10 տիպային խոզանոցներ, շատերում ստեղծվել են կերի հարուստ պաշարներ։

Այս ամենը դեռևս չի ասում այն մասին, որ շրջանում ամբողջովին վերցրած հաջող է կազմակերպված խոզաբուծության զարգացման գործը։ Դեռ շատ տնտեսություններ խոզաբուծությունից քիչ եկամուտներ են ստանում։ Բլութանի Չկալովի անվան կոլտնտեսությունը խոզաբուծական ֆերմայի համար շենք չունի։ Այստեղ լուրջ ուշադրություն չի դարձվում խոզերի խնամքի ու կերակրման բարելավմանը, որի հետևանքով ֆերմայում գլխաքանակի կորուստներ են լինում, ստացվում են քիչ թվով գոճիներ, բարձր է արտադրվող մսի ինքնարժեքը։ Անցած տնտեսական տարին ֆերման 632 ռուբլի վնասով փակեց։ Մեկ ցենտներ խոզի մսի ինքնարժեքը կազմեց 204 ռուբլի, որը շրջանի միջինից բարձր է 68 ռուբլով։

Խոզերի գլխաքանակի աճի պլանները չեն կատարել նաև Ծամձորի «Զարյա», Մամեդաձորի Օրջոնիկիձեի անվան կոլտնտեսությունները։ Իսկ Խծաբերդի Կալինինի անվան և Հին Թաղլարի Միասնիկյանի անվան կոլտնտեսություններում թերագնահատական վերաբերմունք են ցուցաբերել տնտեսության այդ ճյուղի նկատմամբ, լիկվիդացրել են խոզաբուծական ֆերմաները և չնայած նրան, որ այդ ֆերմաները վերականգնելու մասին շրջսովետի գործկոմն ունի հատուկ որոշում, բայց, չգիտես ինչու, ձգձգվում է այդ որոշման կատարումը։

Այդ ճյուղի նկատմամբ թերագնահատական վերաբերմունքը հասցրել է նրան, որ առանձին տնտեսություններում տարեցտարի բարձրանում է խոզի մսի ինքնարժեքը։ 1963 թվականի համեմատությամբ 1969 թվականին մեկ ցենտներ խոզի մսի ինքնարժեքը բարձրացել է։ Դա նախ բացատրվում է նրանով, որ շրջանում վերջին տարիներին խոզերը հիմնականում կերակրում են գնած համակցված կերերով, չեն օգտագործում եղած հնարավորությունները, քիչ են հոգում կերաճակնդեղի, գարու, կարտոֆիլի հարուստ պաշարներ ստեղծելու մասին, ամենուր չէ, որ լավ է կազմակերպված խոզերի բտումը, հատի վերարտադրությունը։ Եվ ահա թե ինչու խոզի մսի տեսակարար կշիռը 1969 թ. շրջանում կազմել է արտադրված ամբողջ մսի միայն 30 տոկոսը, իսկ պետությանը վաճառված մսի՝ 23,1 տոկոսը։

Խոզաբուծությամբ կարող են և պետք է զբաղվեն շրջանի բոլոր տնտեսությունները։

Շրջանի կոլտնտեսությունների և սովխոզների ղեկավարների ու մասնագետների առաջնահերթ խնդիրն է՝ ՍՄԿԿ Կենտկոմի հուլիսյան պլենումի որոշումների լույսի տակ վերացնել խոզաբուծության զարգացման և խոզի մսի արտադրության գործում տեղ գտած թերությունները, օգտագործել բոլոր ռեզերվները, շրջանում խոզերի գլխաքանակն ու մսի արտադրությունն ավելացնելու համար։

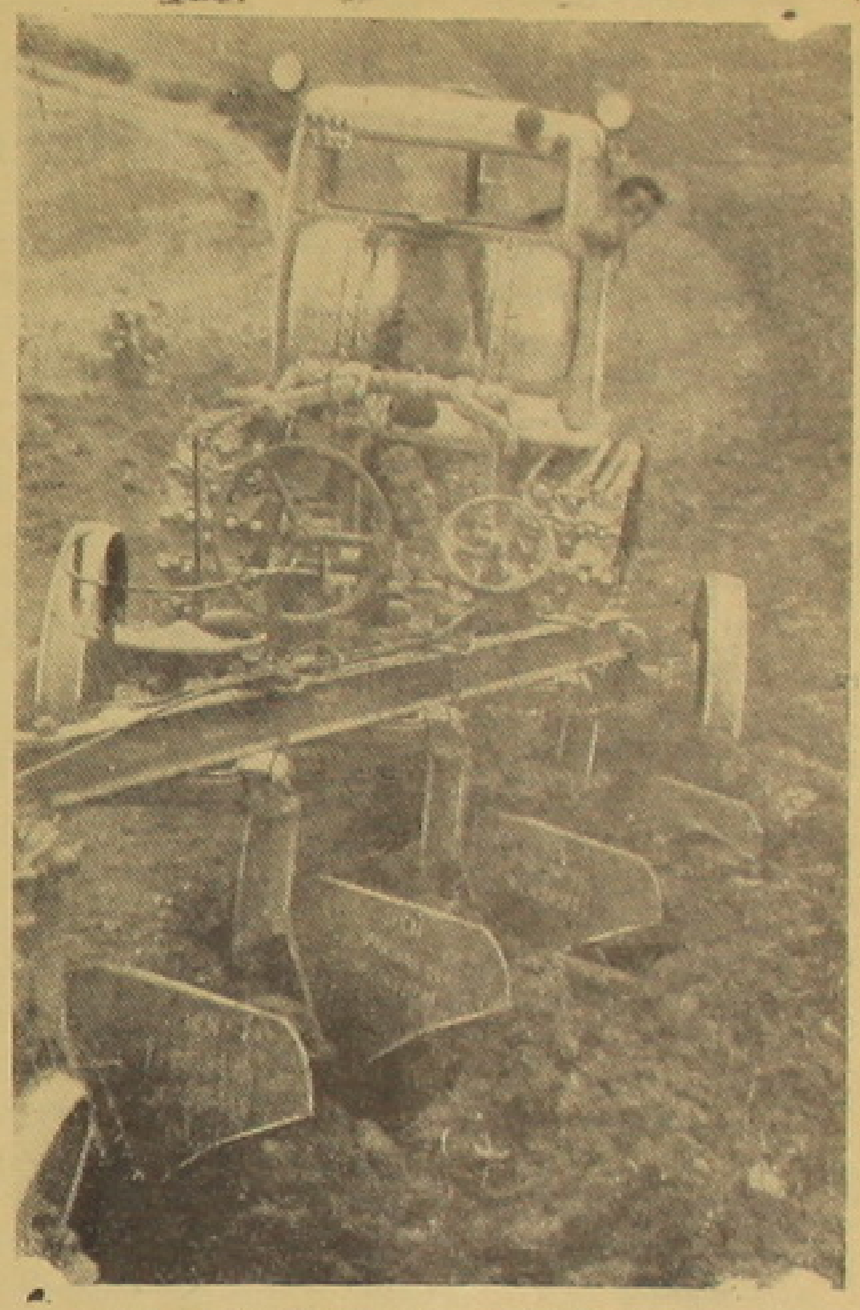

Սառնավարի կատարումը Մամեդաձորի Օրջոնիկիձեի անվան կոլտնտեսությունում։

Լուսանկարը՝ Ա. ԳՅՈՒԼԱԲՅԱՆՑԻ

ԾԱՎԱԼՎՈՒՄ Է ՄՐՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Տոմա 26 կոմիսարների անվան կոլտնտեսության խաղողագործներն ու մեխանիզատորները սկսել և արագ տեմպերով առաջ են տանում խաղողենիների մշակումները։ Նրանք արդեն կատարել են 15 հեկտարի էտն ու միջշարքային տարածությունների հերկը, պատրաստել ավելի քան 200 հազար տնկանյութ։ Նրանք այգիների նոսրությունը վերացնելու համար կատարում են անդալիս, ջրով կսկսեն խաղողայգիների ոռոգումը։ Շպալերների վրա կբարձրացվեն 10 հեկտարի վազերը։

Մտնելով ՍՄԿԿ 24-րդ համագումարի պատվին ծավալված սոցիալիստական մրցության մեջ, նրանք պարտավորվել են ագրոտեխնիկական լավագույն ժամկետներում և բարձր որակով կատարել այգիների մշակումները և հնգամյակի առաջին տարում, այս տարվա համեմատությամբ, մեկուկես անգամ ավելացնել խաղողի արտադրությունը, գերակատարել պետությանը խաղող վաճառելու տարեկան պլանը։

Ծավալված մրցության ավանգարդում են մեխանիզատորներ Շ. Մկրտչյանը, Հ. Մովսյանը, այգեգործներ Մ. Մովսյանը, Ս. Հակոբյանը, Ս. Մարդանյանը, Մ. Խաչատրյանը, Ս. Ղազարյանը և ուրիշներ, որոնք իրենց օրվա առաջադրանքները կատարում են 130-150 տոկոսով։

Ն. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Գիրք Ֆ. Էնգելսի կյանքի և հեղափոխական գործունեության մասին

Հայկական ՍՍՀ «Գիտելիք» ընկերությունը լույս է ընծայել Հայկական ՍՍՀ գիտությունների ակադեմիայի թղթակից-անդամ, պրոֆեսոր Գ. Բ. Ղարիբջանյանի «Մի քաղաքային պրոլետարիատի մեծ ուսուցիչն ու առաջնորդը» գրքույկը։ Նրանում հեղինակը հանրամատչելի ձևով տվել է միջազգային պրոլետարիատի առաջնորդ Կարլ Մարքսի հավատարիմ բարեկամ Ֆրիդրիխ Էնգելսի կյանքի, հեղափոխական և գիտական գործունեության կարևոր էտապները։

(ՀԱՊ)

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐ ԶԳԱՑՈՒՄՈՎ

Տողի «Հոկտեմբեր» կոլտնտեսության Թաղուտի տեղամասի բրիգադային կուսկազմակերպությանը կից գործող ՍՄԿԿ պատմության ուսումնասիրող քաղդպրոցում գաղափարական բարձր մակարդակով ու հետաքրքիր են անցնում պարապմունքները: Դպրոցի պրոպագանդիստ Ա. Աղաջանյանը պատասխանատվության բարձր զգացումով է կատարում պրոպագանդիստի իր պարտականությունը: Նա ամեն մի պարապմունքի պատրաստվում է բազմակողմանիորեն, նյութը հաղորդում մատչելի լեզվով: Արդեն անց է կացվել 8 պարապմունք: Այստեղ ունկնդիրները ակտիվորեն մասնակցում են առաջադրված թեմաների քննարկմանը, անցածը կապում են կոլտնտեսության, գյուղի առաջ կանգնած պրակտիկ խնդիրների հետ, անում կոնկրետ առաջարկություններ:

«Կուսակցության պայքարը ժողովրդական տնտեսության վերականգնման ու սոցիալիստական հասարակության հետագա զարգացման համար» (1946-1955 թթ.) թեման շարադրելիս նա առաջ քաշեց հետևյալ հարցերը.

1. Ինչպիսի՞ վնաս է պատճառել երկրորդ համաշխարհային պատերազմը Սովետական Միության էկոնոմիկային:
2. Կուսակցության ձեռնարկած միջոցառումները պատերազմից առաջացած վերքերը բուժելու համար: 1946-1950 թթ. ժողովրդական տնտեսության վերականգնման ու զարգացման հնգամյա պլանի գլխավոր խնդիրները:
3. Ինչպիսի՞ միջոցառումներ է ձեռնարկել ՍՄԿԿ-ն հնգամյակի պլան-առաջադրանքները անթերի կատարելու համար:
4. ՍՄԿԿ 19-րդ համագումարը: 5-րդ հնգամյա պլանի գլխավոր խնդիրները: Հնգամյակի հանրագումարը:
5. Աշխատավորների կենսամակարդակի բարձրացումը հնգամյակի տարիներին:

Պարապմունքի վերջում նա հարց ու պատասխանի միջոցով ամփոփեց անցածը: Մեր այն հարցին, թե նա ինչպես է կարողացել հասնել հաջողության, Աղաջանյանը պատասխանեց.

—Ես միշտ նկատի եմ ունենում այն, որ այսօրվա մարդը, լինի դա կոմունիստ թե անկուսակցական, բավականին զարգացած է և սերտ կապված է մեր երկրում լույս տեսնող բազմաթիվ թերթերի, ամսագրերի հետ, ուստի աշխատում եմ նյութը մատուցել բարձր մակարդակով, գիտականորեն հիմնավորված և հարուստ փաստերով: Չնայած անցնելիք թեմաները լրիվ կոնսպեկտավորում եմ, բայց այն հրամցնում եմ բանավոր ձևով, կենդանի զրույցի միջոցով: Աշխատում եմ անցածը կապել մեր տեղամասի բրիգադի աշխատանքների հետ, ձգտում եմ ամեն կերպ բարձրացնել յուրաքանչյուր ունկնդրի պատասխանատվությունը բրիգադին առաջադրված խնդիրների լուծման գործում:

Ոչ պատահական չէ, որ ունկնդիրներ Հ. Կոնստանդյանը, Ա. Ավանեսյանը, Ա. Արզումանյանը, Ս. Դավթյանը, Հ. Մկրտչյանը, Լ. Գասպարյանը և շատ ուրիշներ միշտ էլ պահպանում են իրենց ավանգարդային դերը արտադրությունում, աշխատանքում օրինակ ցույց տալիս բոլորին: Հոբելյանական տարում նրանց նախաձեռնությամբ Թաղուտի «Ներքին գոգ» կոչվող տեղամասում ցցվեց 25 հեկտար խաղողի այգի:

Այժմ լավ խնամք է տարվում նորատունկ այգու նկատմամբ: Նրանք հիմնականում կատարել են հնգամյա պլանով բրիգադին առաջադրված պլանները:

Կոմունիստների քաղուսուցման աշխատանքները միշտ գտնվում են տեղամասային կուսկազմակերպության ուշադրության կենտրոնում: Հաճախ կոմունիստների քաղաքական ուսուցմանը վերաբերող հարցեր են քննարկվում կուսակցական ընդհանուր ժողովներում ու ձեռնարկվում համապատասխան միջոցառումներ՝ կոմունիստների քաղաքական զինվածությունը օր-օրի բարձրացնելու համար:

Ա. ՕՀԱՆՋԱՆՅԱՆ

ԳԻՏԱ-ՊՐԱԿՏԻԿ ԿՈՆՖԵՐԱՆՍ

Վերջերս Ազոխի միջնակարգ դպրոցում անցկացվեց գիտա-պրակտիկ կոնֆերանս, որին մասնակցեցին նաև հարևան Տրախտիկի ութամյա դպրոցի ուսուցիչները: Կոնֆերանսի մասնակիցները առարկայական հանձնաժողովների սեկցիաներում լսեցին «Աշակերտների բառապաշարի զարգացումը մայրենի լեզվի դասերին», «Սովորողների հայրենասիրության դաստիարակումը գրականության դասերին», «Մաթեմատիկայի դասավանդման պրոցեսում պրոբլեմային ուսուցումը որպես սովորողների ճանաչողական հետաքրքրությունների զարգացման միջոց» թեմաներով զեկուցումներ:

Կոնֆերանսին մասնակցեցին շրջժողկրթբաժնի աշխատողներ Գ. Դանիելյանը և Ռ. Ավանեսյանը:

Լ. ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

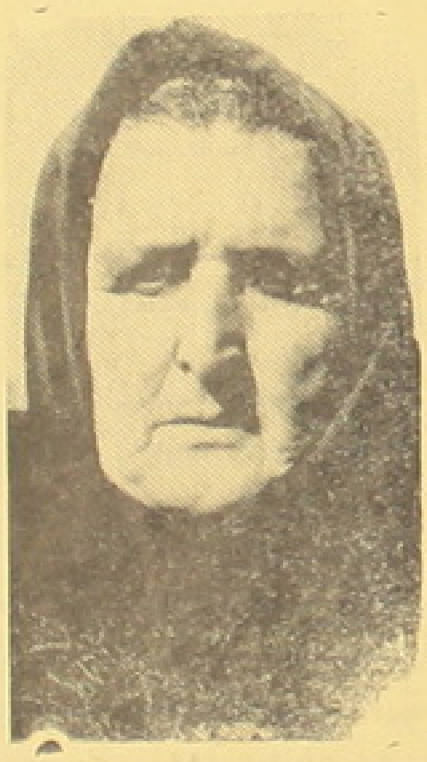

ՆԿԱՐՈՒՄ. — Վալինկա Ղուկասյանը շուրջ 25 տարի է, ինչ կթվորուհի է աշխատում Բանազուրի Կարլ Մարքսի անվան խաղողագործական սովխոզի կաթնապրանքային ֆերմայի № 2 տեղամասում: Նա իր խնամքի տակ գտնվող 15 կովի յուրաքանչյուրից 1000-ի փոխարեն կթել է 1077 կգ կաթ:

ՀՈՅԱԿԱՊ ՊԼԱՆՆԵՐ

Ավարտվող տարին նշանակալից էր աշխատանքային փառավոր հաղթանակներով, որ մեր ժողովուրդը ձեռք է բերել կոմունիստական կուսակցության ղեկավարությամբ: Շարունակելով լենինյան հերթափոխը, սովետական մարդիկ լի են վճռականությամբ՝ բազմապատկելու ձեռք բերվածը, արժանավայել դիմավորելու ՍՄԿԿ 24-րդ համագումարը:

Դա իր վառ արտահայտությունն է գտնում դեպուտատների ելույթներում ՍՍՀՄ Գերագույն սովետի սեսիայում, որը քննարկել է հնգամյակի եզրափակիչ տարվա արդյունքները և առաջիկա 1971 թվականի պլանները:

Իսկ ինչո՞վ է առանձնապես բնորոշվում 1971 թվականի պետական պլանը: Զեկուցողները և մտքերի փոխանակությանը մասնակցողները միաձայն գնահատական են տալիս նրա գլխավոր խնդիրներին: Դրանք նախ և առաջ հանրային արտադրության արդյունավետության բարձրացումն են, գյուղատնտեսության նյութա-տեխնիկական բազայի հետագա ամրապնդումը՝ ՍՄԿԿ Կենտկոմի 1970 թվականի հուլիսյան պլենումի որոշումներին համապատասխան, գիտատեխնիկական առաջադիմության արագացումը և այդ հիման վրա ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերի զարգացման արագ տեմպերի և սովետական ժողովրդի բարեկեցության աճի ապահովումը:

Սեսիայում արված վերլուծությունից հստակորեն երևում են սովետական էկոնոմիկայի զարգացման ուղիները: Հանրային արտադրության արդյունավետության բարձրացման համար նախատեսված է էլ ավելի կատարելագործել նրա կառուցվածքը, արագացնել գիտության ու տեխնիկայի արժեքավորումը արտադրության մեջ, ավելի ռացիոնալ օգտագործել նյութական, աշխատանքային ու ֆինանսական ռեսուրսները, կատարելագործել արտադրության կառավարումը, ուժեղացնել պետական, պլանային ու աշխատանքային կարգապահությունը:

Առանձնապես մեծ նշանակություն է տրվում աշխատանքի արտադրողականության աճին, ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերում: Դա երկրի տնտեսական հզորության վերելքի վճռական գործոնն է: Ինչպես նշվեց սեսիայում, 1971 թվականին աշխատանքի արտադրողականության աճի հաշվին պետք է ստացվի արդյունաբերական արտադրանքի աճի 87 տոկոսը, շին-մոնտաժային աշխատանքների աճի 91 տոկոսը:

Դեպուտատները հպարտությամբ են խոսում այն մասին, որ մեր հզոր ինդուստրիան այսօր կարող է լուծել ամենաբարդ տեխնիկական խնդիրները: Ազգությունների սովետի նիստում հանդես գալով հարակից զեկուցմամբ, այդ պալատի պլան-բյուջետային հանձնաժողովի նախագահ դեպուտատ Կ. Ս. Դեմուսոմովը ընդգծեց, որ Սովետական Միությունը առաջավոր դիրքեր է գրավում տիեզերական տարածության հետազոտման, միջուկային ֆիզիկայի, մետալուրգիայի, հրթիռային տեխնիկայի, ինքնաթիռաշինության և գիտության ու տեխնիկայի մի շարք այլ ճյուղերում:

Ժողովրդատնտեսական պլանի մեջ մեծ ուշադրություն է նվիրվում գյուղատնտեսության նյութա-տեխնիկական բազայի հետագա ամրապնդմանը: Նախատեսված է կոլտնտեսություններն ու սովխոզները լայնորեն զինել նոր տեխնիկայով, գյուղին մատակարարվող մեքենաների քանակը կավելանա 16,7 տոկոսով, իսկ անասնապահական տեխնիկայի մատակարարումը՝ 22 տոկոսով, ելույթ ունենալով Միության սովետի նիստում, այդ պալատի պլան-բյուջետային հանձնաժողովի նախագահ դեպուտատ Գ. Ա. Ռոդենկոն: Հանքային պարարտանյութերի արտադրությունն ավելանալու է 11,7 տոկոսով:

Դեպուտատները գործարար կերպով հոգատար տիրոջ նման քննարկեցին պետական մեծ նշանակություն ունեցող փաստաթղթերի թվերն ու դրույթները: Որոնվում են նյութա-տեխնիկական ռեսուրսների և ժողովրդական միջոցների առավել ռացիոնալ օգտագործման ուղիներ: Մասնավորապես հնարավորություն է գտնվել 1971 թվականին ապրանքների թողարկման պլանն ավելացնել 126 միլիոն ռուբլով: Սա նշանակում է, որ երկրի աշխատավորները կստանան նախկինում նախատեսվածից մեծապես շատ կենցաղային սառնարաններ, տրիկոտաժեղեն, գուլպեղեն, ծանելիք, բարձր տեսակի ալյուր և որոշ այլ ապրանքներ:

(ՏԱՍՍ)

...ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝ ՀԱԴՐՈՒԹ, ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՓՈՂՈՑ № 3 ՀԱՍՑԵՆ...

© National Library of Armenia

ԼՅՈՒԴՎԻԳ ՎԱՆ ԲԵԹՀՈՎԵՆ

(Ծննդյան 200-ամյակի առթիվ)

Միլիոնների սիրելի կոմպոզիտոր Լյուդվիգ Վան Բեթհովենը (1770–1827) համաշխարհային արվեստի պատմության ստեղծագործող խոշորագույն դեմքերից մեկն է։ Նա իր մեջ միավորել է հանճարեղ ազատությունը խռովարարական թափին։ Ֆրանսիական մեծ հեղափոխության ժամանակակից, Բեթհովենը իր ստեղծագործություններում դրսևորել է իր խռովահույզ հոգին, ազնվությունն ու մարդկության երազանքը՝ ժողովուրդների երջանկության վերաբերյալ։ Դեղարվեստագետ-դեմոկրատ, ջերմ ու անդուլ սիրահարված կյանքին, նա փառաբանել է մարդասիրության ու ազատության գաղափարները։ Մեծ կոմպոզիտոր-սիմֆոնիստը հանդիսանում է նաև 19-րդ դարի ծրագրային ուղղության հիմնադիրը երաժշտության մեջ։ Նրա լավագույն ստեղծագործությունների հիմքում ընկած է անհատի և ժողովրդական մասսաների հերոսական պայքարը՝ ընդդեմ բռնակալության հանուն մարդկանց ազատության և երջանկության։ Այդպիսի ստեղծագործությունների բովանդակությունը մի խոսքով կարելի է արտահայտել այսպես. մարդկային տառապանքը, պայքարն ու հաղթանակը։ Նրա տրամաբանությունը։ Այդպիսին է առաջ Երրորդ (հերոսական), հինգերորդ և իններորդ սիմֆոնիաները, «Էգմոնտ», «Լեոնորա» (№ 2 և 3), «Կորիոլան» և այլ ուվերտյուրաները, ինչպես օրինակ դաշնամուրային հինգերորդ կոնցերտը, «Պաթետիկական», «Ապասիոնատա» սոնատները։ Բեթհովենի ստեղծագործությունների գագաթը հանդիսանում է իններորդ սիմֆոնիան, որը մեծ մասսայականություն է վայելում ունկնդիրների շրջանում։ Այդ սիմֆոնիայի վերջերգը գրված է Շիլլերի տեքստով, որը խաղաղության և եղբայրության մի կոչ է ժողովուրդներին ուղղված։ Բեթհովենի շատ ստեղծագործություններ շնչում են խորը լիրիզմով, արտահայտելով մարդու խնդությունն ու սերը բնության նկատմամբ («Լուսնային» սոնատը, Վեցերորդ «Պաստորալային» սիմֆոնիան, բազմաթիվ կամերային գործիքային և վոկալ գործեր)։

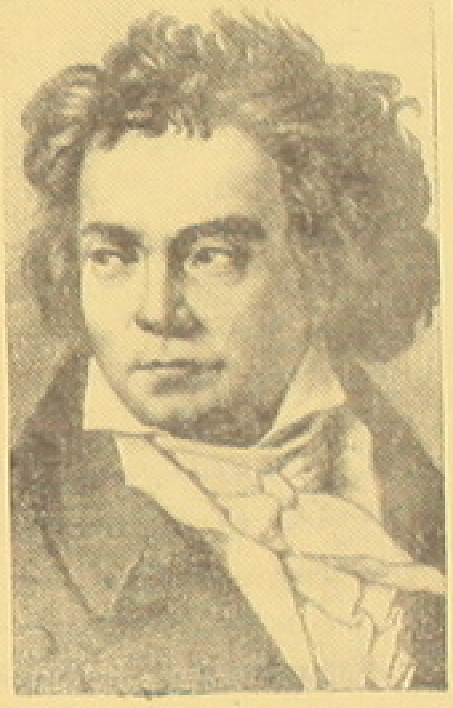

Բեթհովենի երաժշտությունը սերտորեն կապված է ժողովրդական ստեղծագործություններին, հատկապես նրա մեղեդայնությունն ու արտահայտչականությունը։ Այդ երաժշտությունը մոտ է գերմանական ու ավստրիական, սլավոնական, ինչպես նաև հունգարական երգերին ու պարերին։ Բեթհովենը հատկապես մոտ է սովետական մարդկանց որպես գեղագետ-դեմոկրատ և հումանիստ, որպես մեծ նորարար, որին բարձր են գնահատել միլիոնավոր ունկնդիրներ։ Հայ երաժշտասեր հասարակայնությունը վաղուց է ծանոթ մեծ երգահանի ստեղծագործություններին։ Այդ երաժշտությունը, որ լի է ուժով ու հավատով, իր ամբողջ ոգով ու լավատեսությամբ, հարազատ է հայ ունկնդրի սրտին։

ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹՅԱՆ ԵՐԳՆ ԷՐ ՀՆՉՈՒՄ

Այդ օրը Ֆիզուլվի շրջանի Դոշանմեդլի գյուղի միջնակարգ դպրոցի լայնարձակ հրապարակն էին հավաքվել Ֆիզուլվի և Հադրութի շրջանների հայկական և ադրբեջանական գյուղերի բնակիչները՝ մեխանիզատորներ, ուսուցիչներ, աշակերտներ, գյուղական ինտելիգենցիայի ներկայացուցիչներ։ Նրանք եկել էին մասնակցելու հայ ժողովրդի մեծ բարեկամ, կրակոտ հեղափոխական, վաղամեռ հայրենասեր Մամեդխան Մամեդխանովի հուշարձանի բացման արարողությանը։

Հին կոմունիստ Դյանդալի Սաֆարալիեվը բացում է միտինգը։ Հանում է [illegible] հեղափոխականի արձանի հա-յացքը։

Սկսվում է բարեկամության միտինգը։ Մամեդխանովի կյանքի և հեղափոխական գործունեության մասին զեկուցումով հանդես եկավ Դոշանմեդլիի միջնակարգ դպրոցի դիրեկտոր Շահումյան Մամեդովը։ Այնուհետև իրենց հուշերը պատմեցին Մամեդխան Մամեդխանովի մարտական ընկերներ Գրիգոր Մուրադյանը, Դյանդալի Սաֆարալիեվը և ուրիշներ։ Հուզիչ խոսք [illegible] ելույթ միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչ Թա[illegible]։

Միտինգում հանդես եկավ [illegible] Ֆիզուլվի շրջկոմի առաջին քարտուղար ընկ. Ամիրովը։ Նա շնորհակալություն է հայտնում Դոշանմեդլիի գյուղի աշխատավորությանը և հայ հյուրերին՝ նրանց մասնակցելու համար։

Կ. ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ

ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԻ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ

Սոցիալիստական Չեխոսլովակիան Սովետական Միությունից և ԳԴՀ-ից ստացել է նորագույն շատ տեխնիկա։ ՍՍՀՄ-ը տվել է կոմբայններ, հզոր թրթուրավոր և անիվավոր տրակտորներ, հատիկաչորանոցներ և այլ տեխնիկա, համարյա 5 միլիոն ռուբլու ընդհանուր գումարով։

Լաբորանտուհի Ստանկա Տերեեզը ստուգում է մրգերից պատրաստված պահածոների որակը։ «Բագակալաս» գյուղատնտեսական կոոպերատիվը այդ ֆաբրիկան կառուցել է իր միջոցների հաշվին, որը մշակում է Հունգարիայի հարավում Բատասեկայի այգիներում աճեցրած մրգերը։ Ձեռնարկությունը, որում զբաղված է 150 մարդ, մթերքներով բավարարում է Միշկոլց քաղաքը և երկրի երկու շրջանները։

Լուսանկար՝ ՄՏԻ-ՏԱՍՍ-ի

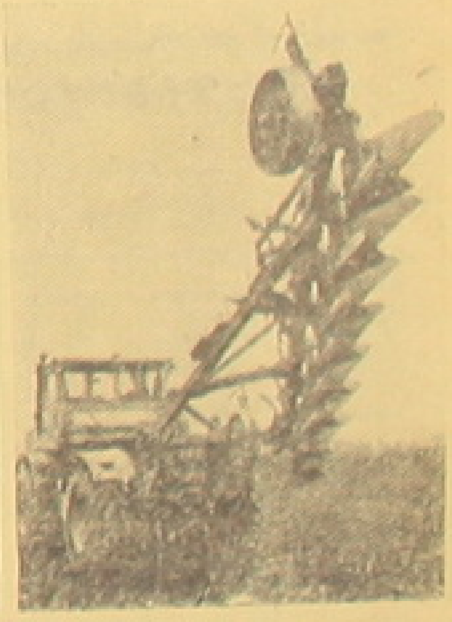

ՆԿԱՐՈՒՄ. — Սովետական անիվավոր տրակտոր «Կիրովեց»-ը Պլզենիայից ոչ հեռու «Ստուդ» պետական տնտեսության դաշտերում։

Լուսանկար՝ ՉՏԿ-ՏԱՍՍ-ի

ՀԱՆՈՒՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԻ

ՍՍՀՄ Գերագույն սովետի սեսիայի աշխատանքը մեծ տեղ է գրավում արտասահմանյան մամուլի էջերում։ Սոցիալիստական երկրների մամուլը ընդգծում է, որ սեսիան տեղի ունեցավ ՍՄԿԿ 23-րդ համագումարի կանխագծումները սովետական երկրի կողմից հաջողությամբ կատարելու և կուսակցության հերթական 24-րդ համագումարին նախապատրաստվելու պայմաններում։

Բուլղարական լրագրերը նշում են ընթացիկ տարում սովետական էկոնոմիկայի զարգացման արագ տեմպերը և այն խնդիրների վիթխարիությունը, որ սովետական երկիրը իր առջև դնում է որպես 1971 թվականի պլան։

Հարավսլավական մամուլը ընդգծում է, որ ՍՍՀՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1971 թվականի պլանի գլխավոր խնդիրներն են հանրային արտադրության արդյունավետության բարձրացումը, գյուղատնտեսության նյութա-տեխնիկական բազայի հետագա ամրապնդումը և գիտատեխնիկական առաջընթացի, ժողովրդի բարեկեցության աճի արագացումը։

«Խաղաղ բյուջե», հնդկական «Պեթրիոթ» լրագիրը այսպես է անվանում ՍՍՀՄ 1971 թվականի պետական բյուջեն։ Սովետական կառավարությունը, գրում է իրանական «Քեյհան ինտերնեյշնլ» լրագիրը, պլանավորում է ժողովրդին տալ այն սպառման ավելի ապրանքներ, ավելի շատ բնակարաններ, սառնարաններ, ավտոմոբիլներ, բարելավել առողջապահության սիստեմը։

(ՏԱՍՍ)

ԱՎԵԼԻ ՇԱՏ ԽՈԶԻ ՄԻՍ

Էդիլլվի «Դրուժբա» կոլտնտեսությունում խոզաբուծության զարգացման համար ստեղծված են նոր համալ պայմաններ։ Խոզաբույծներ Հայկ Մանասյանը, Մանվել Օհանյանը, Կոլյա Ղասումյանը, Ժորա Բոզյանը և ուրիշներ դեռ տարեսկզբից պարտավորվել են գերակատարել խոզերի գլխաքանակի աճի և մսի պետվաճառքի հնգամյակի ավարտական տարվա պլանները։

Խոզաբույծները իրենց խոստմանը տեր կանգնեցին։ Դեկտեմբերի 1-ի վրա կատարված է խոզերի գլխաքանակի աճի այս տարվա պլանը։ Նախատեսված 850-ի փոխարեն կոլտնտեսությունում այժմ առկա է 905 գլուխ խոզ։

Խոզաբույծները հաջողությունների են հասել նաև մսի արտադրության գործում։ Կոլտնտեսությունը 101.4 տոկոսով կատարել է մսի պետվաճառքի տարեկան պլանը։ Պետությանն է վաճառվել 477 ցենտներ միս, որից 241 ցենտները խոզի միս է, որը և կազմում է պետությանը վաճառած ընդհանուր մսի 50.5 տոկոսը։

Մ. ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ԱՐԺԱՆԻ ՆՎԵՐՆԵՐՈՎ

Տողի «Հոկտեմբեր» կոլտնտեսության անասնապահները, գործարար մրցություն ծավալելով հնգամյակը ժամկետից շուտ կատարելու համար, արտադրական լավագույն ցուցանիշներով են եզրափակում հնգամյակի վերջին տարին և դեպի ՍՄԿԿ 24-րդ համագումարն են գնում արժանի նվերներով։ Կաթնատվության ֆերմայի աշխատողները դեկտեմբերի 15-ի վրա պետությանն են վաճառել 2584 ցենտներ կաթ, անցյալ տարվա այդ ժամանակահատվածին գերազանցելով 782 ցենտներով։

© National Library of Armenia

ԲԱՐԵԽԻՂՃ ՀԵՌԱԽՈՍԱՎԱՐՈՒՀԻՆ

Հադրութում նրան շատերն են ճանաչում: Քիչ է ասել միայն ճանաչում են: Նաև սիրում են, հարգում, վստահում:

Կապի շրջանային հանգույցում հեռախոսավարուհի է աշխատում Մարուսյա Մելքումյանը, իր երջանկությունը սիրած աշխատանքի մեջ դրած այդ կինը:

Պատահում է զանգում են:

—Ալլո՛, Բաքու պատվեր կընդունե՞ք:

—Հիմա, հիմա, ասեք համարը ու մի քիչ սպասեք:

Քիչ անց լսվում է հեռախոսի զանգը:

—Բաքուն է, խոսե՛ք:

Այսպես քանի՜ քանիսին է նա պատասխանում, կատարում նրանց խնդրանքը: Ու քանի՜ քանիսն են հեռանում՝ դեմքներին գոհունակության ժպիտ, շրթներին միայն մի բառ՝ շնորհակալություն:

Բարեխիղճ հեռախոսավարուհին յուրաքանչյուր հաճախորդի հետ հրճվում է, ուրախանում, հաճախ նաև տխրում, երբ գիծը լավ չի աշխատում, երբ հնարավորություն չի ունենում կատարել նրա պահանջը:

Շատ է պատահում, որ գիշերվա ուշ ժամին զանգում են, Երևան խնդրում.

—Ալլո՛, Երևա՞նն է,—լսվում է Մարուսյայի ձայնը.—Ներիր քույր, դու՞ ես, ցավդ տանեմ, մի համար վերցնե՞ս...:

Ու համար է ստացվում հեռու Երևանում գտնվող հեռախոսավարուհուց, անչափ ուրախանում, որ այդ ուշ ժամին ինքը մի մարդու ուրախացրեց:

—Ես միայն իմ պարտքն եմ կատարում,—հաճախ ասում է նա.—անում եմ այն, ինչ իմ սիրտն է թելադրում: Հենց հաճախորդներին բավականություն պատճառելու մեջ եմ գտնում իմ ուրախությունը:

Մարուսյայի աշխատանքային ժամերն անցնում են լարված, հուզումնալից: Մեկն ուզում է հեռավոր Կալինինում գտնվող իր զինվոր տղայի հետ խոսել, մեկ ուրիշը՝ Մոսկվայում ապրող իր մի բարեկամի, երրորդն ուզում է խոսել Ստեփանակերտ և իր հարազատի տոնը շնորհավորել: Եվ հեռախոսավարուհին կարողանում է բոլորի հետ լեզու գտնել, բոլորի պահանջները կատարել:

Բ. ԱՅՎԱԶՅԱՆ

ՀԱՆԴԻՍԱՏԵՍԸ ԳՈՀ ՄՆԱՑ

Երգեր կան, որ միշտ մնում են նոր, հմայիչ, հոգեհարազատ, անկախ նրանց ստեղծման ժամանակից, դրանք գերում են բոլոր մարդկանց, խոսում են բոլորի սրտի հետ: Մարդ սիրում է երգ լսել ու երգով էլ խոսում է աշխարհի հետ, իր հույզերի, ապրումների, զգացմունքների մասին: Թվում է, թե աշխարհի ամենալավ գործերը ծնվում են երգով:

Դրանում կրկին անգամ համոզվեցին հադրութցիները, երբ վերջերս նրանք ականատես եղան Երևանի թեթև արդյունաբերության տեխնիկումի ժողովրդական գործիքների ինքնագործ անսամբլի (գեղմավար՝ Կոլյեն Միրզոյան) համերգին:

Երիտասարդ կոլեկտիվը հանդիսանում է ժողովրդական տաղանդների հանրապետական փառատոնի դափնեկիր, որը մեծ համբավ է ձեռք բերել ոչ միայն Հայաստանում, այլև նրա սահմաններից դուրս: Հայաստանի կոմերիտմիության Կենտկոմի ուղեգրով անսամբլը հանդես է եկել Վրացական ՍՍՀ-ում, Ռոստովի, Չելյաբինսկի մարզերում:

Բարձր էր անսամբլի երաժիշտների կատարողական արվեստը: Բնարական անսպառ ջերմություն և ինչ-քա՜ն զգացմունք կար մենակատարներ Լեոն Շամամյանի, Կիմ Վահանյանի, Սոֆա Սարգսյանի, Դալանե Հախվերդյանի կողմից կատարված երգերի մեջ:

Վերջում շնորհակալական խոսքով հանդես եկավ կոմերիտշրջկոմի առաջին քարտուղար Վալերի Գրիգորյանը և համերգի մի խումբ լավագույն մասնակիցների հանձնեց կոմերիտշրջկոմի պատվոգրեր:

Ա. ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

ԻՆԿՎԻԶԻՑԻԱՆ ԲՈՒՐԳՈՍՈՒՄ ՀԱՇՎԵՀԱՐԴԱՐ Է ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ

Այս օրերին իսպանական Բուրգոս քաղաքում տեղի է ունենում դատավարություն, որի ընթացքին հուզմունքով հետևում է ոչ միայն ամբողջ Իսպանիան, այլև ողջ աշխարհի դեմոկրատական հասարակայնությունը:

Դատապարտյալների նստարանին նստած են 16 հակաֆաշիստ հայրենասերներ, որոնց մեղադրանք է ներկայացված բասկերի երկրի ազատության մարտիկների ընդհատակյա ասոցիացիային պատկանող անլեգալ գրականություն տարածելու, «տեռորիզմի», զենք տեղափոխելու և պահելու» մեջ: Հարկ չկա սպասել արդարացի դատավորություն: Որովհետև այդ բուն «գործը» կոպտորեն հորինել են «քաղաքական-սոցիալական բրիգադի»՝ իսպանական պահնորդության գործակալները:

Հանդես գալով դատավարության ժամանակ, մեղադրյալները մերկացրին այն մեթոդները, որոնց օգնությամբ ժամանակակից իսպանական ինկվիզիցիան հասել է այն բանին, որ նրանց ստիպել է «խոստովանել» մեղքը: Խոսե Աբրիսկետան, օրինակ, հայտարարել է. «Ութ օր շարունակ ինձ խոշտանգել են այնպես, որ ես կարող էի ստորագրել ամեն տեսակ հայտարարություն...»: Երիտասարդ հայրենասիրուհի Արանտսան պատմել է. «Բանտապահները հարձակվել են ինձ վրա, սկսել դաժանաբար ծեծել: Նրանցից մեկը ծանր ատրճանակով ինձ այնպես ուժեղ է խփել, որ ջարդել է կողս...»:

Մնում է ավելացնել, որ դատական բազկաթոռներում նստած են Բուրգոսում տեղավորված գրահատանկային զորքի սպաները: Նրանք օժտված են «հատուկ իրավունքներով», որոնք նրանց հնարավորություն են ընձեռում մեղադրյալներից յուրաքանչյուրին դատել առանց որևէ մեղք ներկայացնելու նրան, միայն դատավորների «բարոյական համոզվածության» հիման վրա, այսինքն լիակատար կամայականության հիման վրա:

Մի խոսքով, Բուրգոսում տեղի ունեցող «դատավարություն» խղճուկ ֆարս է, որը կոչված է «օրինականության» տեսք տալ իր հակառակորդների նկատմամբ իսպանական ռեակցիայի հերթական հաշվեհարդարին: Բայց այդ ֆարսը չարագուշակ է. վեց դատապարտյալների սպառնում է մահապատիժ, իսկ մնացածներին՝ տասնյակ տարիների բանտարկություն:

Իրականում ինչի հետևանք են այն դաժան ռեպրեսիաները, որ Բուրգոսի ռազմական տրիբունալը պատրաստվում է կիրառել բասկերի հայրենասերների նկատմամբ: «Ես մարտիկների շարքերն եմ մտել,—հայտարարել է դատապարտյալներից մեկը,—բողոքելով այն ճնշման դեմ, որին ենթարկվում է բանվոր դասակարգը: Բասկյան ժողովուրդը ֆաշիստական կառավարության դեմ պայքարի է ելել այն պատճառով, որ ինքը դեմ է կապիտալիզմին»: Ահա թե որն է հայրենասերների իսկական «մեղքը», որոնց այսօր դատում են Բուրգոսում:

Բայց այդպիսի համոզմունքները պայքարի են հանում ոչ միայն բասկերի երկրի հայրենասերներին, այլև Կատալոնիայի, Գալիսիայի, Աստուրիայի և Իսպանիայի այլ մարզերի բնակիչներին: Ուստի այս օրերին ամբողջ երկիրն ընդգրկել է Բուրգոսի դատավարության դեմ ուղղված բողոքի ցույցերի և գործադուլների հզոր ալիքը: «Բավական է արյուն թափենք: Ազատություն հայրենասերներին»,—պահանջում են Մադրիդի և Բարսելոնայի բանվորները, Բիլբաոյի և Մալագայի ուսանողները:

Վերջին տարիներս իսպանական իշխանությունները քիչ ջանքեր չեն գործադրել երկրում գոյություն ունեցող վարչակարգը գունազարդելու համար: Այդ նպատակով հաճախ տեղափոխություններ են կատարվում կառավարության մեջ, փոխվում են այն մինիստրները, որոնք ավելի շատ են վարկաբեկվել ժողովրդի աչքում: Մադրիդի պաշտոնական պրոպագանդան չի դադարում պնդելու «վարչակարգի» ինչ որ «լիբերալացման» մասին: Սակայն ժամանակ առ ժամանակ ֆրանկոիզմը, ինչպես այդ մասին վկայում է Բուրգոսի դատավարությունը, աշխարհին ցույց է տալիս իր իսկական դեմքը: Այս օրերին աշխարհի բոլոր ծայրերից Մադրիդում ստացվում են վրդովմունքի հեռագրեր, որոնցով վճռական բողոք է հայտնվում հայրենասերների նկատմամբ պատրաստվող արյունալի հաշվեհարդարի դեմ:

Դիմելով ավելի ու ավելի նոր ռեպրեսիաների, իսպանական ռեակցիան ուսկ է անում լցնելու ժողովրդի համբերության բաժակը:

Վ. ԳՈՆՉԱՐՈՎ.

(ՏԱՍՍ)

Ավելի քան վեց տարի է, ինչ Մոզամբիկի ժողովուրդը զենքը ձեռքին պայքարում է պորտուգալական գաղութարարների դեմ:

Այդ տարիներին Մոզամբիկի ազատության ֆրոնտի (ՖՐԵԼԻՄՈ) մարտիկները հասել են մեծ հաջողությունների, ոչնչացվել են պորտուգալական հազարավոր պատժիչներ, գցվել են տասնյակ ինքնաթիռներ և ուղեթիռներ, պայթեցվել են հարյուրավոր մեքենաներ: Հայրենասերներն ազատել են երկրի ավելի քան մեկ հինգերորդ մասը:

ՆԿԱՐՈՒՄ.—Երկրի հյուսիսում փոքրիկ Մլուզ գյուղի ճանապարհի մոտ դարանակալել է Մոզամբիկի հայրենասերների պատժիչ ջոկատը:

(ՏԱՍՍ-ի ֆոտոխրոնիկա)

Խմբագիր՝ Գ. Լ. ՄԱՐԴԱՆՅԱՆ

ԼՂԻՄ. ՀԱՍՑԵՆ՝ ՀԱԴՐՈՒԹ, ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՓՈՂՈՑ № 5 ՀԱԴՐՈՒԹԻ ՏՊԱՐԱՆ ՊԱՏՎԵՐ 145 67012

© National Library of Armenia